

# کتاب‌شناسی تبلیغ وسخنوری

رحیم فاطمی



## سرآهنگ سخن

خوشا کتاب و خوشا سیر در جهان کتاب  
خوشا تفرُّج در باغ و بوستان کتاب  
چه خوش بود که دل و دین و عقل و دانش و هوش  
به روز و شب بنشیند گرد خوان کتاب  
حدیث هر چه شنیدیم، بود بی بنیاد  
به جز حدیث کتاب و به جز بیان کتاب  
کتاب‌شناسی، همان‌گونه که از  
مفهوم آن برمی آید، به شناساندن کتاب  
و آشناسازی خوانندگان با آن  
می پردازد و در نتیجه، انواع گوناگون را  
با خود همراه می سازد؛ برای مثال،  
کتاب‌شناسی توصیفی، کتاب‌شناسی  
تحلیلی، کتاب‌شناسی انتقادی و

کتاب‌شناسی موضوعی را در درون  
خویش جای می دهد. آنچه در پی  
می آید، یک کتاب‌شناسی موضوعی  
است که کتابهایی در زمینه «تبلیغ و  
سخنوری» را معرفی می کند و به  
صورت کتاب‌شناسی گزینشی و  
کتاب‌شناسی الفبایی به تصویر می کشاند.  
آن‌گاه «۱۰۲ کتاب فارسی» را به ترتیب  
عنوان، نام پدیدآورندگان (نویسنده و  
مترجم)، محل نشر، نام ناشر و تاریخ  
نشر پیشکش می کند و امیدوارانه  
می گوید که مقبولتان می افتد و در  
نظرتان می آید.  
این قلمزن، شایسته و یا حتی بایسته

- تا قیامت می توان از عشق گفت
- تومگو مضمون نابی نیست، هست  
اکنون «۱۰۲ کتاب فارسی در زمینه  
تبلیغ و سخنوری» را به ترتیب الفبایی  
عنوان، به قلم می آوریم:
۱. آداب سخنرانی، سهیلا حاتمی،  
تهران، انتشارات آوای مهرسا، ۱۳۸۲.
  ۲. آداب گفتگو و سخنوری  
(عوامل اثربخشی کلام)، علی  
نورمحمدی، تهران، مؤسسه فرهنگی،  
انتشارات فروزان، ۱۳۷۸.
  ۳. آسیب شناسی دعوت اسلامی،  
فتحی یکن، ترجمه داوود ناروئی،  
تهران، نشر احسان، ۱۳۷۸.
  ۴. آماده شدن برای سخنرانی در  
۳۰ دقیقه، پاتریک فورسایت، گروه  
مترجمان انتشارات نگاه فردا، تهران،  
انتشارات نگاه فردا، ۱۳۸۱.
  ۵. آموزش سخنرانی از زبان یک  
سخنران و تسلط بر مذاکرات روزمره،  
آرمان داوری، تهران، انتشارات  
توانگران، ۱۳۸۰.
  ۶. آموزش فن سخن گفتن،

- می داند که پنج نکته را به یاد آورد:
- یک - هنگام مطالعه این  
کتابشناسی و گاه و بی گاه، نیم نگاهی  
نیز به این حدیث شریف داشته باشیم:  
«أَنْظُرُ إِلَى مَا قَالُوا وَلَا تَنْظُرُ إِلَى مَنْ قَالَ»<sup>۱</sup> به آن  
چه گفته است بنگر و به آنکه گفته  
است، ننگر.»
- دو - معرفی کتابهای در پی آمده،  
لزوماً به معنای تأیید همه  
پدیدآورندگان و همه مندرجات آنها  
نیست.
- سه - از معرفی کتابهای غیر فارسی  
- که ترجمه نشده اند - پرهیخته ایم.
- چهار - کتابهایی را که مثلاً به  
تبلیغات تجاری و تبلیغ کالا و مانند آن  
پرداخته اند، نیاورده ایم و بیش تر به  
کاربردی بودن کتابهایی توجه  
داشته ایم که در تبلیغ دین و سخنرانی  
دینی مؤثرترند.
- پنج - همان گونه که گفته شد، این  
کتابشناسی به صورت گزینشی است و  
قطعاً کتابهای دیگری نیز وجود دارد  
که باید در فرصتی دیگر درباره آنها  
گفت و شنفت:

۱. فرج المهموم، سید رضی الدین (از نوادگان  
ابن طاووس)، دار الذخائر، قم، ص ۲۲۰.

- دهقان، قم، انتشارات نهاوندی، ۱۳۷۷.
۱۵. اصول و مبانی تبلیغ، اسماعیل کریم‌زاده، مشهد، مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح آفتاب، ۱۳۷۳.
۱۶. افسون سخن، (روش‌شناسی برخورد در روابط انسانی)، علی اقلیدی‌نژاد، قم، انتشارات جمال، ۱۳۸۱.
۱۷. افسون سخن (هنر سخنوری و اعجاز کلام)، سید مصطفی موسوی حرمی، بدون محل نشر، انتشارات سرزمین سبز، ۱۳۸۰.
۱۸. الگوی علمی و عملی تبلیغات در مراکز آموزشی، حسن بنایی، تهران، انتشارات مهرینا، ۱۳۸۲.
۱۹. امپریالیسم تبلیغی بین‌المللی، محمدعلی العوینی، ترجمه محمد سپهری، تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹.
۲۰. انسان سخنور؛ انسان موفق، رادولف اف وردربر، ترجمه مریم روزدار، رشت، انتشارات کتیبه گیل، ۱۳۸۱.
۲۱. انقلاب فرهنگی و تبلیغی، عبد‌الکریم بی‌آزار شیرازی، تهران، انتشارات زکات علم، ۱۳۷۷.
۲۲. اهمیت و ضرورت تبلیغات رجسبعلی مظلومی، تهران، دفتر هماهنگی انجمنهای اسلامی مسجد و مدرسه بنیاد بعثت، ۱۳۷۳.
۷. آموزش گفتار (برای مسلط بودن، جالب بودن، توانا بودن، جذب و متقاعد کردن مخاطب)، پل کلمان ژاگو، ترجمه نیلوفر خوانساری، تهران، انتشارات ققنوس، ۱۳۷۷.
۸. آنچه یک مبلغ باید بداند، مهدی واعظ موسوی، مشهد، انتشارات راز توکل، ۱۳۸۱.
۹. آیین سخنرانی، دیپل کارنگی، ترجمه سمیرا شاهمرادی، تهران، انتشارات نهال جوان، ۱۳۸۱.
۱۰. آیین سخنوری، محمدعلی فروغی، تهران، انتشارات زوار، ۱۳۷۸.
۱۱. آیین سخنوری و نگرشی بر تاریخ آن، علی‌اکبر ضیائی، تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۳.
۱۲. آیین نیکو سخن گفتن، محمد جبروتی، تهران، انتشارات طلایه، ۱۳۸۱.
۱۳. اخلاق تبلیغی، نصرت‌الله جمالی، قم، انتشارات مهدیه، ۱۳۷۹.
۱۴. ارمغان تبلیغ: کتاب همراه مبلغین، (قابل استفاده همگانی)، احمد

شیوه‌ها)، احمد رزاقی، تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷.

۳۱. تبلیغات: یک واژه در دو حوزه فرهنگی، محمدهادی همایون، تهران، دفتر حقوق و علوم اجتماعی، بی تا.

۳۲. تبلیغ اسلامی و دانش ارتباطات اجتماعی، محسن خندان، تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۴.

۳۳. تبلیغ در قرآن و حدیث، محمد محمدی ری شهری با همکاری سید حمید حسینی، ترجمه علی نصیری، قم، انتشارات دار الحدیث، ۱۳۸۰.

۳۴. تبلیغ و جوانان، علی جعفری، قم، انتشارات فلاح، ۱۳۸۲.

۳۵. تبلیغ و مبلغ در آثار شهید مطهری، عبد الرحیم موگهی (شمیم)، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۸۱.

۳۶. تجارب مبلغان هنرمند، مهدی چراغی، قم، انتشارات قدس، ۱۳۷۴.

۳۷. تجارب و نکات تبلیغی، مهدی چراغی، قم، دفتر نشر برگزیده، ۱۳۷۳.

احمد رزاقی، تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۰.

۲۳. بانوان در عرصه دعوت و تبلیغ، توفیق یوسف الواعی، ترجمه نرگس پروازی ایزدی، تهران، انتشارات احسان، ۱۳۸۱.

۲۴. برگهایی از خاطرات حجت الاسلام و المسلمین قرائتی، گردآوری محمد موحدی نژاد، قم، نشر روح، ۱۳۸۰.

۲۵. پژوهشی در تبلیغ، محمد تقی رهبر، تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۱.

۲۶. تبلیغ، جعفر بچاری، قم، انتشارات نورالنور، ۱۳۸۱.

۲۷. تبلیغ (اصول، مبانی و قالبها)، رضا علی کرمی، قم، انتشارات قم، ۱۳۸۱.

۲۸. تبلیغات از دیدگاه امام خمینی علیه السلام، رسول سعادت‌مند، قم، انتشارات تسنیم، ۱۳۷۹.

۲۹. تبلیغات (هنر و رسانه‌ها) از دیدگاه امام خمینی علیه السلام، استخراج معاونت پژوهشی مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی علیه السلام، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی علیه السلام، ۱۳۷۸.

۳۰. تبلیغات دینی (ابزارها و

۳۸. تجربه ارتباطات در روابط انسانی، لایل سوسمان و سام دیپ، ترجمه حبیب الله دعایی، مشهد، انتشارات دانشگاه فردوسی، ۱۳۷۶.
۳۹. تجربیات من در منبر یا تجربیات سخنوری، محمد حسینی شیرازی، ترجمه علی کاظمی، اصفهان، انتشارات خوشنواز، ۱۳۷۹.
۴۰. جامعه‌شناسی تبلیغات، علی‌اکبر ترابی، تبریز، انتشارات فروزش، ۱۳۸۱.
۴۱. جایگاه تبلیغات در جهان امروز، احمد رزاقی، تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷.
۴۲. چکیده مقالات همایش نقش آموزش در تبلیغ دین، معاونت آموزش دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۹.
۴۳. چگونه در همایشهای علمی سخنرانی کنیم؟، جورج ام. هال، ترجمه محمود محمودی و پانته آ پدرام، تهران، انتشارات جامعه‌نگر:
- سالمی، ۱۳۸۲.
۴۴. چگونه زیبا سخن بگوییم؟، محمدرضا تقدیمی، تهران، انتشارات کتاب درمانی، ۱۳۷۹.
۴۵. چگونه سخنرانی جذاب ارائه کنیم؟، کارن کالیش، ترجمه مسعود کسائی، تهران، انتشارات همشهری، ۱۳۸۰.
۴۶. چگونه سخنرانی کنیم؟ (تکنیکهای جذب شنونده)، زهره خسروانی، تهران، انتشارات ندای هشتاد، ۱۳۸۱.
۴۷. چگونه مطالب خود را به طور موفقیت‌آمیز بیان کنیم؟، یان ریچاردز، ترجمه کیوان سپانلو، تهران، انتشارات فارابی، ۱۳۷۴.
۴۸. خاطرات از زبان حجت الاسلام والمسلمین محسن قرائتی، تدوین سید جواد بهشتی، تهران، مرکز فرهنگی درسهایی از قرآن، ۱۳۸۰.
۴۹. خاطراتی خواندنی از مبلغان دینی، حسین دهنوی، قم، انتشارات یمین، ۱۳۷۷.
۵۰. خاطرات و تجارت تبلیغی، حسین دهنوی، تهران، مرکز چاپ و

- نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۲.
۵۱. خلاصه مقالات تبلیغ و تبلیغات (مندرج در مطبوعات جمهوری اسلامی ایران، سال ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷)، بخش اسناد و اطلاع‌رسانی معاونت پژوهشی سازمان تبلیغات اسلامی (با همکاری احمد رضا حیدری)، تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۱.
۵۲. درباره سخن و سخنوری (پیشینه، انواع و شیوه‌های سخنوری و گفتگو)، محمدباقر شریعتی سبزواری، قم، بوستان کتاب قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۸۱.
۵۳. راحت حرفتان را بنید، ماری فرانس مولر، ترجمه نسرین گلدار، تهران، مؤسسه فرهنگی منادی تربیت، ۱۳۸۱.
۵۴. راهنمای تبلیغ (نکات مهم و کاربردی در تبلیغ، سخنرانی و مداحی)، امیر ملک محمودی الیگودرزی، قم، مؤسسه فرهنگی - انتشاراتی مشهور، ۱۳۸۰.
۵۵. راهنمای مربیان و معلمان (دوره راهنمایی)، نگارش عباس عبیری و تحقیق محمد رضایی، تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۶.
۵۶. راه و رسم تبلیغ، کانون نویسندگان فضلالی قمی حوزه علمیه قم، قم، دفتر نشر برگزیده، ۱۳۷۸.
۵۷. رسالت منبر در گامی فراتر، فرج‌الله خاکبیز فداغی، قم، مؤسسه فرهنگی همسایه، ۱۳۷۶.
۵۸. رشد و توسعه تبلیغات، محمدجواد علمی، مشهد، مؤسسه انتشارات امامت، ۱۳۷۱.
۵۹. روابط عمومی و تبلیغات همراه با مباحث جدید کاربردی، کاظم متولی، تهران، انتشارات بهجت، ۱۳۸۰.
۶۰. روش تبلیغ، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۴۰۳ ق.
۶۱. روش تبلیغ، سید مهدی واعظ موسوی، بی‌جا، انتشارات میقات، ۱۳۷۴.
۶۲. روش تبلیغ در اسلام، علی گلستانی، قم، انتشارات انصاریان، ۱۳۸۰.
۶۳. روش تبلیغ و مدیریت در مناطق اهل تسنن، مهدی چراغی، قم،

- دفتر نشر برگزیده، ۱۳۷۶.
۶۴. روش دعوت اسلامی، مصطفی مشهور، ترجمه واحدبخش لشکرزهی، تهران، انتشارات احسان، ۱۳۷۲.
۶۵. روش‌شناسی دعوت در قرآن کریم، محمد حسین فضل‌الله، ترجمه سهراب مروتی و عبد الجبار زرگوشی‌نسب، ایلام، انتشارات گویش، ۱۳۸۱.
۶۶. روش‌های تبلیغ و سخنرانی، احمد صادقی اردستانی، قم، بوستان کتاب قم (انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۸۰.
۶۷. سخنران خوبی باشید (فنون آزمایش شده برای اصلاح مهارت‌های برقراری ارتباط و ارائه سخنرانی)، ریچارد دنی، ترجمه حبیب آقارمضان سنگ‌تراش و نازنین نجفیان، تهران، انتشارات فراوان، ۱۳۷۹.
۶۸. سخنرانی توانا شویم، رجبعلی مظلومی، تهران، انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۶۴.
۶۹. سخنوری و شخصیت در آداب سخن، سید محمدعلی مقدسی، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۷.
۷۰. سخنوری و فن بیان، [کتابهای درسی مراکز تربیت معلم]، تهران، وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۷۷.
۷۱. سخن و سخنوری، محمدتقی فلسفی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۸.
۷۲. سرشک خون (روش مرثیه‌خوانی و مرثی امام حسین و یاران‌ش علیهم‌السلام)، عبد الرحیم موگهی (شمیم)، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۵.
۷۳. سیره تبلیغی پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم (در آمدی بر سیاست تبلیغی اسلام در عصر ارتباطات)، اصغر افتخاری، تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷.
۷۴. شرایط موفقیت در تبلیغ، محمدرضا ناجی، تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۰.
۷۵. شیوه‌ارائه مقالات در همایش‌های داخلی و بین‌المللی، مهرداد حسین‌پور و اکبر بهداد، اصفهان، معاونت پژوهشی دانشگاه

[تهران]، انتشارات نیک معارف،  
۱۳۷۵.

۸۳ قرآن و تبلیغ، محسن قرائتی،  
تهران، مرکز فرهنگی درس‌هایی از  
قرآن، ۱۳۷۸.

۸۴ کسب نتایج بهتر و سریع‌تر در  
جلسات، دیل کارنگی، ترجمه مجتبی  
احمدوند، تهران، انتشارات سینه  
سرخ، ۱۳۸۱.

۸۵ کیفیت و کمیت مطالعه،  
نوشتن و سخنرانی، علی اصغر  
فرهپور، همدان، مؤلف (ناشر)، ۱۳۷۸.

۸۶ گام‌هایی در راه تبلیغ، محمد  
حسین فضل‌الله، ترجمه احمد  
بهشتی، تهران، مرکز چاپ و نشر  
سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۷.

۸۷ گفتار هراسی (چگونه بر  
ترس از سخنرانی غلبه کنیم؟)، مانی  
شربزگ، ترجمه مهدی الوانی و حسین  
هاشمی، تهران، نشر نی، ۱۳۷۳.

۸۸ لؤلؤ و مرجان (در شرط پله  
اول و دوم منبر روضه خوانان)، میرزا  
حسین نسوری، تحقیق و ویرایش:  
حسین استادولی، تهران، انتشارات دار  
الکتب الاسلامیه، ۱۳۷۵.

علوم پزشکی و خدمات بهداشتی  
درمانی اصفهان، ۱۳۸۲.

۷۶ شیوه‌های جذب جوانان در  
تبلیغ، احمد لقمانی، قم، انتشارات  
بهشت بینش، ۱۳۸۱.

۷۷ طنین عشق (آموزش و آداب  
مرثیه‌خوانی و ذکر مصیبت)، مرتضی  
وافی، قم، انتشارات شفق، ۱۳۸۲.

۷۸ فرازی از سیره تبلیغی امام  
علی علیه السلام، نصرت‌الله جمالی، قم،  
انتشارات مهدیه، ۱۳۸۰.

۷۹ فرهنگ تبلیغات، محمدرضا  
محمدی‌فر، تهران، سازمان چاپ و  
انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد  
اسلامی، ۱۳۷۷.

۸۰ فن خطابه، علی نظری منفرد، قم،  
مرکز نشر هاجر (وابسته به مرکز مدیریت  
حوزه‌های علمیه خواهران)، ۱۳۸۳.

۸۱ فنون سخنرانی، تیم هیندل،  
ترجمه شفیع الهی، تهران، نشر سارگل،  
۱۳۸۱.

۸۲ فوائد المشاهد و نتائج  
المقاصد (مجموعه‌ای از مجالس  
وعظ)، شیخ جعفر شوشتری، به  
کوشش محمد بن علی اشرف طالقانی،



۸۹. مبانی اقناع و تبلیغ، علی حسینی  
پاکدهی، تهران، مرکز برنامه‌ریزی و  
آموزش نیروی انسانی (وزارت فرهنگ و  
ارشاد اسلامی)، ۱۳۸۱.
۹۰. مبانی تبلیغ، محمدحسن زورق،  
تهران، انتشارات سروش، ۱۳۶۸.
۹۱. مجموعه مقالات تبلیغات و  
جنگ روانی، جمعی از نویسندگان،  
ترجمه حسین حسینی، تهران،  
پژوهشکده علوم دفاعی دانشگاه امام  
حسین علیه السلام، ۱۳۷۷.
۹۲. مهارت‌های سخنرانی تخصصی،  
سینکلر گودلد، ترجمه پرویز استیری،  
تهران، انتشارات چاپار، ۱۳۸۱.
۹۳. مهارت‌های سخنرانی و ارائه  
مطالب در ۲۱ گام، المون یودر، ترجمه  
مهدی مهدوی عرب و نغمه خادم‌باشی،  
تهران، انتشارات انستیتو ایزایران، ۱۳۸۰.
۹۴. مهارت‌های مؤثر در فن بیان،  
استیو مندل، ترجمه علی کریمی و  
شهربانو حقیقت، شیراز، انتشارات  
امیدواران، ۱۳۷۸.
۹۵. نکاتی چند درباره  
روانشناسی تبلیغ، ابو القاسم  
فرشیدور، تهران، بی‌نا، ۱۳۷۲.
۹۶. نکاتی درباره سخنرانی،  
محمد خجسته‌نیا، تهران، اداره کل  
انتشارات و تبلیغات وزارت فرهنگ و  
ارشاد اسلامی، ۱۳۷۹.
۹۷. نوشتن و سخن گفتن (مهارت‌های  
زبانی)، ترجمه و تألیف سیما وزیرنیا،  
تهران، انتشارات مدرسه، ۱۳۷۹.
۹۸. هنر سخنرانی (مهارت‌های  
عملی فن بیان در قالب نظریه‌های  
کلاسیک و معاصر)، استفن ای.  
لوکاس، ترجمه ساده حمزه و باباطاهر  
علیزاده، تهران، انتشارات رشد، ۱۳۸۱.
۹۹. هنر سخن گفتن، ژرژ سیون،  
ترجمه ایسماعیل سعیدی، تهران،  
انتشارات اقبال، ۱۳۷۹.
۱۰۰. مبانی ارتباط، تبلیغ و اقناع،  
علی اصغرکیا و رحمان سعیدی،  
تهران، مؤسسه انتشاراتی مهد ناصر،  
ایران، ۱۳۸۳.
۱۰۱. شیوه‌های تعلیم و تبلیغ،  
علی اکبر بابازاده، قم، انتشارات دانش و  
ادب، ۱۳۸۲.
۱۰۲. درآمدی بر آسیب‌شناسی  
تبلیغات دینی، عبد الله آکوچکیان،  
تهران، چاپ نهضت، ۱۳۷۸.